

ἄνθρωποι γένωνται. 4 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· γέγραπται· οὐκ ἐπὶ ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ὁ ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐπὶ παντὶ βίηματι ἐκπορευομένου δια στόματος· θεοῦ.

5 Τότε παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς τὴν ἀγίαν πόλιν καὶ ἔστησεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερυγιον τοῦ ἱεροῦ 6 καὶ λέγει αὐτῷ· εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, βάλε σεαυτὸν τῶν γέγραπται γάρ ὅτι

τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ ἐντολεῖται περὶ σοῦ καὶ ἐπὶ χειρῶν ἀφοῦσίν σε, μήποτε προσκόνῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου.

7 ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· πάλιν γέγραπται· οὐκ ἐκτεμνάσεις κύριον τὸν θεόν σου.

8 Πάλιν παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς ὄρος ὕψηλόν τι καὶ δείκνυσιν αὐτῷ πάσας τὰς βασιλείας τοῦ κόσμου καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν 9 καὶ εἶπεν αὐτῷ· ταῦτά σοι πάντα δώσω, ἐάν πεσῶν προσκυνήσῃς μοι. 10 τότε λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ὑπάγετ, σατανᾶ· γέγραπται γάρ· κύριον τὸν θεόν σου προσκυνήσεις καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις.

11 Τότε ἀφήσιν αὐτὸν ὁ διάβολος, καὶ ἰδοὺ ἀγγέλου προσήλθον καὶ διεκόνουν αὐτῷ.

12 Ἀκούσας δὲ τὸ ὅτι Ἰωάννης παρεδόθη ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Ταλιθαίαν. 13 καὶ καταλιπὼν τὴν Γ' Ναζαρά ἐλθὼν κατέκησεν εἰς Γ' Καφαρναούμ τὴν παραθαλάσσιαν ἐν ὅροις Ζαβουλαῶν καὶ Νεφθαλίμ· 14 ἵνα πληρωθῆ τὸ βήθηεν διὰ Ἡσαίου τοῦ προφήτου λέγοντος·

15 γῆ Ζαβουλαῶν καὶ γῆ Νεφθαλίμ, ὁδὸν θαλάσσης, πέραν τοῦ Ἰορδάνου, Ταλιθαία τῶν ἐθνῶν, ἵνα ἴδῃσιν ὅτι καθήμενος ἐν Γ' σκοτεινῷ, φῶς εἶδεν μέγα,

16 ὁ λαὸς ὁ καθήμενος ἐν Γ' σκοτεινῷ, φῶς εἶδεν μέγα,

4 Γεν C D J¹³ ai; (C1) Or Gr¹Ny Chr | Π D a b g i; (C1) Tit ● 5 Γ' ἵστησιν L W © 0233 J¹³ M¹ | txt N B C D Z J¹ 33 pc ● 6 T p) εντεθεν C* @ pc sy¹. hmg ho ● 7 Γ' ου ps1- D ● 9 Γ' λεγει L W © 0233 J¹ M¹ | txt N B C D Z J¹ 33 pc ● 10 T (16,23 p) οπισθ μου C² DL Z M¹ b h i sy¹. h** samas bomas; Ju | retro it | txt N B C* via K P W Δ 0233 J^{1,13} 565. 700. 892* via a f k vg syp sam^e mae ho; Or (© lac.) ● 12 T o ἱησοῦς C² L W © 0233 J^{1,13} M¹ it vg¹ sy¹. h bo¹ | txt N B C* via D Z 33. 700. 1010. 1241 pc f¹ k vg¹ sy¹ sa mae bo¹ ● 13 Γ' -per B² L Γ 565. 700. 892. 1010. 1241. 1424 pm aur; Epiph | -peθ N* D K W © 0233 J^{1,13} 28 pm lat sa bo; Or¹ Eus | -pαθ C P Δ pc | txt N B* Z 33 k mae; Or¹ | F- pspv- oup CL W © J^{1,13} M¹; Eus | txt N B D W* Z 0233. 33 pc lat co ● 15 | - ei : i . v | j ● 16 Γ' σκοτια N B D W; Or¹ | txt N* C L © J^{1,13} M¹

Di 8.3; Sap 16,26

27.53 Is 48.2; 52.1 Dn 3.28 ©; 9.24 Ap 11.2; 21.2.10; 22.19. Dn 9.27 | 31

Ps 91.11s

Di 6.16 © Is 7.12 IK 10.9 Act 15.10

Di 3.27; 34.1 Ap 21.10

16.26 16.23 - Di 6.13 © 10.20; 32.43 ©

1Rg 19.5ss 26.53 J 1.51 H 16.14

12-17: Mc 1.14s L 4.14s J 4.1-3. 43-46a 11.2; 14.3.13p 11.231 L 4.31 J 2.12

Is 8.23-9.1

1 Mcs 5.15 J 7.52 J 1.9 R 2.19

γείωσιν ἄνθρωποι 4 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, ἔναι γεγραμμένον, "3 Μὲ ἄρτον μόνον δὲν θέλει ζῆσαι ὁ ἄνθρωπος, ἀλλὰ μετὰ πάντα λόγον ἐξερχόμενον δια στόματος Θεοῦ."

5 Τότε παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος 4 εἰς τὴν ἀγίαν πόλιν, καὶ στήνει αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερυγιον τοῦ ἱεροῦ, 6 καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν, "Ἐάν ἦσαι υἱὸς τοῦ Θεοῦ, βάλε σεαυτὸν ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ."

7 ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, πάλιν γέγραπται· οὐκ ἐκτεμνάσεις κύριον τὸν θεόν σου. 8 Πάλιν παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς ὄρος πρὸς τὰς βασιλείας τοῦ κόσμου καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν, 9 καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν, Ταῦτά πάντα θέλω σοὶ δώσει, ἐάν πεσῶν προσκυνήσῃς με. 10 Τότε ὁ Ἰησοῦς λέγει πρὸς αὐτὸν, "Ὑπάγε, σατανᾶ· διότι εἶμαι γεγραμμένον, "6 Δὲν θέλεις πειράσει Κύριον τὸν θεόν σου."

11 Τότε ἀφήσιν αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς ὄρος πρὸς τὰς βασιλείας τοῦ κόσμου καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν, 9 καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν, Ταῦτά πάντα θέλω σοὶ δώσει, ἐάν πεσῶν προσκυνήσῃς με. 10 Τότε ὁ Ἰησοῦς λέγει πρὸς αὐτὸν, "Ὑπάγε, σατανᾶ· διότι εἶμαι γεγραμμένον, "6 Δὲν θέλεις πειράσει Κύριον τὸν θεόν σου."

11 Τότε ἀφήσιν αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς ὄρος πρὸς τὰς βασιλείας τοῦ κόσμου καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν, 9 καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν, Ταῦτά πάντα θέλω σοὶ δώσει, ἐάν πεσῶν προσκυνήσῃς με. 10 Τότε ὁ Ἰησοῦς λέγει πρὸς αὐτὸν, "Ὑπάγε, σατανᾶ· διότι εἶμαι γεγραμμένον, "6 Δὲν θέλεις πειράσει Κύριον τὸν θεόν σου."

11 Τότε ἀφήσιν αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς ὄρος πρὸς τὰς βασιλείας τοῦ κόσμου καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν, 9 καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν, Ταῦτά πάντα θέλω σοὶ δώσει, ἐάν πεσῶν προσκυνήσῃς με. 10 Τότε ὁ Ἰησοῦς λέγει πρὸς αὐτὸν, "Ὑπάγε, σατανᾶ· διότι εἶμαι γεγραμμένον, "6 Δὲν θέλεις πειράσει Κύριον τὸν θεόν σου."

12. 9 ἌΚΟΥΣΑΣ δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι ὁ Ἰωάννης παρεδόθη, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Ταλιθαίαν, 13 καὶ ἀφήσας τὴν Ναζαρέτ, ἦλθε καὶ κατέκησεν εἰς Καφαρναούμ τὴν παραθαλάσσιαν, ἐν τοῖς ὅροις Ζαβουλαῶν καὶ Νεφθαλείμ· 14 διὰ τὸ ἵνα πληρωθῆ τὸ βήθηεν διὰ Ἡσαίου τοῦ προφήτου, λέγοντος, 15 "10 Τῆ Ζαβουλαῶν καὶ γῆ Νεφθαλείμ, ὁδὸν τῆς θαλάσσης,

4 Δευτ. η'. 3.

5 ψαλ. 11. 12.

6 Δευτ. 5. 16.

7 Δευτ. 5. 13: 1. 20.

8 Εβρ. 14. Σαμ. Α'. 5'. 3.

9 Μάρκ. α'. 14. Δουκ. γ'. 20: 8'. 14. 31.

10 Ἡσα. 6. 1, 2.

πέραν τοῦ Ἰορδάνου, Ταλιθαία τῶν ἐθνῶν· 11 Ἡσα. 6. 1, 2. Εἶδε φῶς μέγα, καὶ εἰς τοὺς καθήμενους ἐν τῷ σκοτεινῷ, φῶς ἀνέτειλεν εἰς αὐτούς."

11 Ἡσα. 6. 1, 2. Εἶδε φῶς μέγα, καὶ εἰς τοὺς καθήμενους ἐν τῷ σκοτεινῷ, φῶς ἀνέτειλεν εἰς αὐτούς."

11 Ἡσα. 6. 1, 2.

11 Ἡσα. 6. 1, 2.

fiant). 4 Qui respondens dixit:

«Scriptum est:

“Non in pane solo vivet homo,

sed in omni verbo, quod procedit de ore Dei”.

DI 8,3

4 isti lapides panes fiant. At ille respondens, dixit, Scriptum est, Non solo pane vivet homo, sed ex quovis verbo prodeunte per os Dei (Deut. 8, 3).

5 Tunc assumpsit eum Diabolus in sanctam civitatem et statuit eum supra pinnaculum templi 6 et dicit ei: «Si Filius Dei es, mitte te deorsum. Scriptum est enim:

“Angelis suis mandabit de te,

et in manibus tollent te,

ne forte offendas ad lapidem pedem tuum”.

PS 91,11S

5 Tunc assumpsit eum diabolus in sanctam urbem, et statuit eum super pinnas templi: dicitque ei, Si Filius es Dei, deice te ipsum deorsum; nam scriptum est, Angelis suis praecipiet de te, et ipsi attollent te in manus, nequando offendas ad lapidem pedem tuum (Ps. 91, 11).

7 Ait illi Iesus: «Rursum scriptum est: “Non tentabis Dominum Deum tuum”.

DI 6,16

7 Dixit ei Iesus, Vicissim scriptum est, Non tentabis Dominum Deum tuum (Deut. 6, 16).

8 Iterum assumpsit eum Diabolus in montem excelsum valde et ostendit ei omnia regna mundi et gloriam eorum 9 et dicit illi: «Haec tibi omnia dabo, si cadens adoraveris me». 10 Tunc dicit ei Iesus:

«Vade, Satanas! Scriptum est enim:

“Dominum Deum tuum adorabis

et illi soli servies”.

DI 5,9: 6,13

8 Iterum assumpsit eum diabolus in montem sublimem valde, et ostendit ei omnia regna mundi, et gloriam eorum: dicitque ei, Haec omnia tibi dabo, si prostratus adoraveris me. Tunc dicit ei Iesus, Abi, Satana; scriptum est enim, Dominum Deum tuum adorabis, et illum solum coles (Deut. 6, 13).

11 Tunc reliquit eum Diabolus, et ecce angeli accesserunt et ministrabant ei.

PRÆDICATIO ET SANATIONES IN GALILAEA: 4,12-18,35

Iesus evangelizare incipit: 4,12-17
(12-17: Mc 1,14s L 4,14s)

12 Cum autem audisset quod Ioannes traditus esset, secessit in Galileam. 13 Et relicta Nazareth, venit et habitavit in Capharnaum maritimam 14 in finibus Zabulon et Nephthali, ut impleretur, quod dictum est per Isaiam prophetam dicentem:

15 «Terra Zabulon et terra Nephthali,

ad viam maris, trans Iordanem,

Galilaea gentium;

16 populus, qui sedebat in tenebris,

lucem vidit magnam,

IS 8,23: 9,1

11 Tunc missum fecit eum diabolus; et ecce, angeli accesserunt, et ministrabant ei.

12 QUUM audisset autem Iesus Joannem traditum esse in custodia, regressus est in Galileam: et relicta Nazareth, venit et habitavit in Capernaum 14 urbe maritima, in finibus Zabulon et Nephthaim: ut impleretur quod dictum est per Esaiam prophetam, dicentem, Terra Zabulon, et terra Nephthaim, ad viam maris secus Iordanem, Galilaea gentium: populus positus in tenebris vidit lucem magnam: et positus in regione et umbra mortis lux exorta est (Es. 9, 1-2).

¶ 4,4 ~ in solo pane C | vivit C W ● 5 assumpsit C | super C ● 6 dixit C W S | scriptum est enim] add. C W S | mandavit C ● 8 assumpsit C ● 9 dixit C W S | illi] et C | ~ omnia tibi C ● 10 enim om. S ● 12 audisset] add. Iesus C ● 13 relicta] add. civitate C W S | maritima C ● 14 adimpleretur CS | dicentem om. C W S ● 15 ad viam] via C W S | Galilaeae W S ● 16 ~ vidit lucem magnam C

και τοις καθημένοις εν χώρᾳ και σκιᾷ θανάτου
ᾧως ἀνέτειλεν αὐτοῖς.

17 Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς κηρῦσσειν και λέγειν·
Μετανοεῖτε· ἤγγικεν ὁ γὰρ ἡ βασιλεια τῶν οὐρανῶν.

18 Ἐπειτα τῶν δὲ παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας
εἶδεν δύο ἀδελφοὺς, Σίμωνα καὶ τὸν λεγόμενον Πέτρον· και
Ἰανδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, βάλλωντας ἀμφίβληττρον
εἰς τὴν θάλασσαν· ἦσαν γὰρ ἀλιεῖς. 19 και λέγει αὐτοῖς·
δεῦτε ὀπίσω μου, και ποιήσω ὑμᾶς τ ἄλιεῖς ἀνθρώπων.
20 οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες τὰ δίκτυα τ ἠκολούθησαν αὐτῷ.
21 καὶ προβάς ἐκείθεν εἶδεν ἄλλους δύο ἀδελφοὺς, Ἰά-
κωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου και Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐ-
τοῦ, ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ Ζεβεδαίου τοῦ πατρὸς αὐτῶν κατα-
σπίζοντας τὰ δίκτυα αὐτῶν, και ἐκάλεσεν αὐτοὺς. 22 οἱ
δὲ εὐθέως ἀφέντες τὸ πλοῖον και τὸν πατέρα αὐτῶν ἠκο-
λούθησαν αὐτῷ.

23 και περιήγεν ἑν ὄλῳ τῆ Γαλιλαίᾳ διδάσκων ἐν
τοῖς συναγωγαῖς αὐτῶν και κηρῦσσαν τὸ εὐαγγέλιον τῆς
βασιλείας και θεραπεύων πάσαν νόσον και πᾶσαν μάλα-
κίαν ἐν τῷ λαῷ.

24 καὶ ἠτήληθεν ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ εἰς ὄλην τὴν Συρίαν·
και προσήνεγκαν αὐτῷ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας ποικί-
λαις νόσοις και βασάνοις συνεχωμένους [και] μιαιμο-
νηζόμενους και σεληνιαζομένους και παραλυτικούς, και
ἐθεράπευσεν αὐτοὺς. 25 και ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι
πολλοὶ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας και Δεκαπόλεως και Ἱεροσο-
λύμων και Ἰουδαίας και πέραν τοῦ Ἰορδάνου.

5 Ἰδὼν δὲ τοὺς ὄχλους ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος, και καθίσαν-
τος αὐτοῦ προσήλθον ὁ αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. 2 και
ἀνοιξίας τὸ στόμα αὐτοῦ ἐδίδασκειν αὐτοὺς λέγων·

3 Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι,
ὅτι αὐτῶν ἔστιν ἡ βασιλεια τῶν οὐρανῶν.

17 O *bis* k sy^{a,c}; (Jn) Cl Or^{ms} Eus • 18 Γρ) παρτων D it sy^e | □ sy^a • 19 Tρ) γενε-
σθαι N¹ D 33 pc lat (sy^p) • 20 T αυτων K W 565 *ad* it sy^{a,c,d} co • 21 22 □ W 33 • 23 Γ
o ησουσ εν ολη (-N*) τη Γαλιλαια N* C* (JCS) | o ησ. ολην την Γ-αν N¹ D¹ J¹ 33.
892. 1424 pc lat; Eus | ολην την Γ-αν o ησ. W J¹³ 37R | lat B (K) sy^e sa mae • 24 □
sy^a | Γεξ- N C¹ J¹ 33. 892 pc | O T B C* J¹³ 892 pc | lat N C² D W¹ 37R lat sa mae | □¹ sy^a
¶ 5,1 OB pc

L.1,78s
Is 58.10 2P 1,16

3.21
18-22; Mc 1,
16-20 J 51-11
10.2; 16.17s Mc
1.29

2Rg 6.19 .13.47
Jr 16.16 Ez 47.10
19.27p

10.2p; 17.11; 20.
20p; 27.56 Mc 1,
29; 10.41 L 9.54
J 21.2 Act 12.2

19.29p

3. Mc 1,39 L 4,44
9.35 10,1 L 4,15.
13; 8,1 Act 10,37s

24: Mc 3,7-8a
L 6,17 . 9,26i

14.35p

17.15
Mc 3,7sp

Mc 5,20i

5.5-7. L 6,20-49
14,23; 15,29; 24,3
L 6,12 J 6,3

5R 25,7-12

11,5 L 4,18 1K 1,
2,7s Jc 2,5 Ps 33,
19 0 Is 57,15; 61,1

17 12 Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰη-
σοῦς νὰ κηρῦτῃ και νὰ λέγῃ· 13 Με-
τανοεῖτε· διότι ἐγγίσασεν ἡ βασι-
λεια τῶν οὐρανῶν.

18 14 Πειρατῶν δὲ ὁ Ἰησοῦς
παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας,
εἶδε δύο ἀδελφοὺς, 15 Σίμωνα τὸν
λεγόμενον Πέτρον, και Ἰανδρέαν
τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, βίπτουρας δι-
κτυοὺ εἰς τὴν θάλασσαν· διότι ἦσαν
ἀλιεῖς. 19 και λέγει πρὸς αὐτοὺς,
Ἐλθετε ὀπίσω μου, και βάλω σᾶς
κάμει ἀλιεῖς ἀνθρώπων. 20 17 οἱ
δὲ, ἀφίσταντες εὐθὺς τὰ δίκτυα,
ἠκολούθησαν αὐτῷ.

21 18 και προχωρήσας ἐκείθεν,
εἶδεν ἄλλους δύο ἀδελφοὺς, Ἰάκω-
βον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου, και Ἰωάν-
νην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐν τῷ πλοίῳ
μετὰ Ζεβεδαίου τοῦ πατρὸς αὐτῶν,
ἐπισκευάζοντας τὰ δίκτυα αὐτῶν,
και ἐκάλεσεν αὐτοὺς. 22 οἱ δὲ,
ἀφίσταντες εὐθὺς τὸ πλοῖον και τὸν
πατέρα αὐτῶν, ἠκολούθησαν αὐτῷ.

23 καὶ περιήχετο ὁ Ἰησοῦς ὄλην
τὴν Γαλιλαίαν, 19 διδάσκων ἐν ταις
συναγωγαῖς αὐτῶν, και κηρῦττων
τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας,
20 τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας,
21 και θεραπεύων πάντας νόσον και
πᾶσαν ἀσθένειαν μετὰ τῷ λαοῦ.

24 και δὴλῆθεν ἡ φήμη αὐτοῦ εἰς
ὄλην τὴν Συρίαν, και ἔφερον πρὸς
αὐτὸν πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας,
ἵπὸ διαφόρων νοσημάτων και βα-
σάνων συνεχωμένους, και δαιμονι-
σμένους, και σεληνιαζομένους,
και παραλυτικούς· και ἐθεράπευσεν
αὐτοὺς.

25 και ἠκολούθησαν αὐτῷ
ὄχλοι πολλοὶ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας
και Δεκαπόλεως και Ἱεροσολύμων
και Ἰουδαίας, και ἀπὸ πέραν τοῦ
Ἰορδάνου.

[ΚΕΦ. 5.] Ἰδὼν δὲ τοὺς ὄχλους,
1 ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος, και ἀφου ἐκά-
θισεν, προσήλθον πρὸς αὐτὸν οἱ μα-
θηταὶ αὐτοῦ. 2 και ἀνοιξίας τὸ
στόμα αὐτοῦ, ἐδίδασκειν αὐτοὺς,
λέγων,

3 2 Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ
πνεύματι· διότι αὐτῶν εἶναι ἡ βα-
σιλεια τῶν οὐρανῶν.

12 Μάρκ.
α'. 14, ε5.
13 κεφ. γ'.
2 : ε'. 7.

14 Μάρκ.
α'. 16,
17, 18,
Λουκ. ε'.
2.

15 Ἰωάν.
α'. 42.

16 Λουκ.
ε'. 10, 11.

17 Μάρκ.
ε'. 28.

Λουκ. ιη'.
28.

18 Μάρκ.
α'. 19, 20,
Λουκ. ε'.
10.

19 κεφ. θ'.
35. Μάρκ.
α'. 21, 39.
Λουκ. δ'.
15, 44.

20 κεφ.
κδ'. 14.
Μάρκ. α'.
14.

21 Μάρκ.
α'. 34.

22 Μάρκ.
γ'. 7.

1 Μάρκ.
γ'. 13.

2 Λουκ.
5'. 20.

Ἰδὲ και
Γαλ. γα'.
17. Παρ.
15'. 19 :

κθ'. 23.
Ἡσα. γ'.
15 : 55'.

2.

et *sedentibus in regione et umbra mortis*

L 1,79

lux orta est eis».

17 Exinde coepit Iesus praedicare et dicere: «Paenitentiam agite; appropinquavit enim regnum caelorum».

10,7
L 10,9,11

Primos discipulos vocat: 4,18-22

(18-22: Mc 1,16-20 L 5,1-11 J 1,35-51)

18 Ambulans autem iuxta mare Galilaeae, vidit duos fratres, Simonem, qui vocatur Petrus, et Andream fratrem eius, mittentes rete in mare; erant enim piscatores. 19 Et ait illis: «Venite post me, et faciam vos piscatores hominum». 20 At illi continuo, relictiis retibus, secuti sunt eum.

21 Et procedens inde vidit alios duos fratres, Iacobum Zebedaei et Ioannem fratrem eius, in navi cum Zebedaeo patre eorum reficientes retia sua, et vocavit eos. 22 Illi autem statim, relicta navi et patre suo, secuti sunt eum.

8,21 s

Turbae concurrunt: 4,23-25

(23-25: Mc 3,7-12 L 6,17-19)

23 Et circumibat Iesus totam Galilaeam, docens in synagogis eorum et praedicans evangelium regni et sanans omnem languorem et omnem infirmitatem in populo. 24 Et abiit opinio eius in totam Syriam; et obtulerunt ei omnes male habentes, variis languoribus et tormentis comprehensos, et qui daemonia habebant, et lunaticos et paralyticos, et curavit eos. 25 Et secutae sunt eum turbae multae de Galilaea et Decapoli et Hierosolymis et Iudaea et de trans Jordanem.

9,35 Mc 1,39
L 4,148,44

Mc 6,55 s

17 Ex eo tempore coepit Iesus praedicare, et dicere, Resipiscite; appropinquavit enim regnum caelorum.

18 Ambulans autem Iesus ad mare Galilaeae, vidit duos fratres, Simonem, qui dictus est Petrus, et Andream fratrem eius, jacentes rete in mare: (erant enim piscatores;) et dicit eis, Sequimini me, et faciam vos piscatores hominum. Illi vero statim, omissis retibus, secuti sunt eum.

21 Tunc progressus illinc, vidit alios duos fratres, Iacobum filium Zebedaei, et Joannem fratrem eius, in navigio cum Zebedaeo patre suo, sarciennes retia sua; et vocavit eos. Illi autem statim omisso navigio et patre suo secuti sunt eum.

23 OBIVIT autem totam Galilaeam Iesus, docens in synagogis ipsorum, et praedicans evangelium regni, et sanans quemvis morbum et quemvis languorem in populo. Et emanavit fama ipsius in totam Syriam; et obtulerunt ei omnes male affectos, variis morbis et cruciatibus detentos, et daemoniacos, et lunaticos, et paralyticos; sanavitque eos.

25 Et secuta est eum turba multa a Galilaea, ac Decapoli, et Hierosolymis, et Iudaea, et *regionibus* trans Jordanem *sitis*.

5 Quum vidisset autem turbam, ascendit in montem; et quum consedisset, adierunt eum discipuli eius. Tunc aperto ore suo docebat eos, dicens,

3 Beati pauperes spiritu: quoniam ipsorum est regnum caelorum.

Sermo in monte:

De vera iustitia:

5,1-7,29

L 6,20-49

5 Videns autem turbas, ascendit in montem; et cum sedisset, accesserunt ad eum discipuli eius; 2 et aperiens os suum docebat eos dicens:

Beatitudines: 5,3-12

3 «Beati pauperes spiritu, quoniam ipsorum est regnum caelorum.

Is 61,1

16 et umbra] umbrae C ● 18 autem] add. Iesus C ● 19 vos] add. fieri C W S ● 22 relicta navi et patre suo] relictiis retibus et patre C W S ● 25 et^{s+4j} add. de C [5,1 autem] add. Iesus C

4 Ὡ μακάριοι οἱ πενθούντες ἡ, ὅτι αὐτοὶ παρακληθήσονται.

5 μακάριοι οἱ πραεῖς, ὅτι αὐτοὶ κληρονομήσουσιν τὴν γῆν. ἡ

6 Ὡ μακάριοι οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην, ὅτι αὐτοὶ χορτασθήσονται. ἂ

7 μακάριοι οἱ ἐλεήμονες, ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται.

8 μακάριοι οἱ καθαροὶ τῆ καρδία, ὅτι αὐτοὶ τὸν θεὸν ὄψονται.

9 μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί, ὅτι οὐτοὶ υἱοὶ θεοῦ κληθήσονται.

10 μακάριοι οἱ δειωγμένοι ἔνεκεν δικαιοσύνης, ὅτι αὐτῶν ἔστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

11 μακάριοι ἔστε ὅταν τὸ ὀνειδίσασιν ὑμᾶς καὶ διώξωσιν ἡ καὶ εἰπωσιν Ὡ πᾶν πονηρὸν ἡ καθ' ὑμῶν ἡ οἱ ψευδόμενοι ἔνεκεν ἔμοῦ. 12 χαίrete καὶ ἀγαλλιᾶσθε, ὅτι ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἔν τοις οὐρανοῖς ἡ οὕτως γὰρ ἐδίωξαν τοὺς προφήτας ἡ τοὺς πρὸ ὑμῶν ἡ τ.

13 Ὡμεῖς ἔστε τὸ ἄλας τῆς γῆς ἡ ἔάν δὲ τὸ ἄλας μωρανθῆ, ἔν τίνι ἀλισθήσεται; εἰς οὐδὲν ἰσχύει ὅετι εἰ μὴ βληθὲν ἔξω ἡ καταπατεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων.

14 Ὡμεῖς ἔστε τὸ φῶς τοῦ κόσμου. οὐ δύναται πόλις κρυβῆναι ἐπάνω ὄρους κειμένη ἡ οὐδὲ καίουσιν λύχνον καὶ τίθεισιν αὐτὸν ὑπὸ τὸν μόδιον ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχνίαν, καὶ λάμπει πᾶσιν τοῖς ἐν τῆ οἰκίᾳ. 16 οὕτως λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ὄεργα καὶ δοξάσωσιν τὸν πατέρα ὑμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

4/5 J (vss 5-4) D 33 b f q vg sy^c bo^{ms}; Cl Or | T von N¹ 33. 892 pc aur vgnas sama bo
 ● 6 [π vs Wellhausen e] | ● 9 O K CD f¹³ pc it vgest syr; Did | txt BW ⊙ 0133. 0196 f¹
 ἡl f k vg^{ww} sy^{s,c,h} co ● 11 T p) οἱ ἀνθρώποι 0133 (aur g¹ q vg^s) sy^{s,c} | J 4 2 3 I (D) 33 h
 k (sy^c) mae bo | Γ-ξουσιν N (D) W Δ ⊙ f¹³ pc | J¹ 3 4 I 2 D h k | Τ ρημα CW ⊙ 0133.
 0196 f^{1,13} ἡl q sy^{p,h} mae; Or | txt N B (D) lat sy^c sa bo; Tert | O D it sy^s; Tert | txt
 rel | Ἰδικαιοσύνης D it | (L 21,12) του ονοματος μου sy^{s,c} ● 12 [π sy^s | Τυπαρχον-
 τας D (D* -χοντων) ex lat? bo? | p) οἱ πατερες αυτων U b c (k) sy^{s,c,e} ● 13 O D W it
 sy^{s,c,p}; Cyp | Γ-θνηαι εξω και DW ⊙ f¹³ ἡl | txt N B C f¹ 33. 892 pc ● 16 O B*

4 Ὡ μακάριοι οἱ πενθούντες ἡ διότι αὐτοὶ θέλουσιν παραγορηθῆ.

5 Ὡ μακάριοι οἱ πραεῖς ἡ 5 διότι αὐτοὶ θέλουσιν κληρονομήσει τὴν γῆν.

6 Μακάριοι οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην ἡ 6 διότι αὐτοὶ θέλουσιν χορτασθῆ.

7 Μακάριοι οἱ ἐλεήμονες ἡ 7 διότι αὐτοὶ θέλουσιν ἐλεηθῆ.

8 Ὡ μακάριοι οἱ καθαροὶ τὴν καρδία ἡ 9 διότι αὐτοὶ θέλουσιν ἰδεῖ τὸν Θεόν.

9 Μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί ἡ διότι αὐτοὶ θέλουσιν ὀνομασθῆ υἱοὶ Θεοῦ.

10 Ὡ μακάριοι οἱ δειωγμένοι ἔνεκεν δικαιοσύνης ἡ διότι αὐτῶν εἶναι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

11 Ὡ μακάριοι εἰσθε, ὅταν σᾶς ὀνειδίσασιν καὶ διώξωσι, ἡ κεφ. 5 ἡ εἰπωσιν ἔναντιον σας πάντα κακῶν λόγον ψευδόμενοι, ἔνεκεν ἔμοῦ. 12 Χαίrete καὶ ἀγαλλιᾶσθε, διότι ὁ μισθὸς σας εἶναι ἂ πολὺς ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἡ επειδὴ οὕτως ἐδίωξαν τοὺς προφήτας ἡ τὸν πρὸ ὑμῶν.

13 Σεις εἰσθε τὸ ἄλας τῆς γῆς ἡ 8 ψαλ. 15 ἔάν δὲ τὸ ἄλας διαφραῆ, μὲ τί θέλει ἀλατισθῆ; εἰς οὐδὲν πλέον χρησιμεύει, εἰμὴ νὰ ῥιφθῆ ἔξω, καὶ νὰ καταπατῆται ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων.

14 16 Σεις εἰσθε τὸ φῶς τοῦ κόσμου. Πόλις κειμένη ἐπάνω ὄρους δὲν δύναται νὰ κρυφθῆ. 15 17 Οὐδὲ ἀνάπτουσι λύχνον, καὶ θέτουσιν αὐτὸν ὑπὸ τὸν μόδιον, ἀλλ' ἐπὶ τὸν λυχνροστάτην, καὶ φέγγει εἰς πάστας τοὺς ἐν τῆ οἰκίᾳ. 16 Οὕτως ἂς λάμψη τὸ φῶς σας ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, 16 διὰ νὰ ἴδωσι τὰ καλὰ σας ἔεργα, 19 καὶ δοξάσωσι τὸν Πατέρα σας τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

15 ἔάν δὲ τὸ ἄλας διαφραῆ, μὲ τί θέλει ἀλατισθῆ; εἰς οὐδὲν πλέον χρησιμεύει, εἰμὴ νὰ ῥιφθῆ ἔξω, καὶ νὰ καταπατῆται ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων.
 14 16 Σεις εἰσθε τὸ φῶς τοῦ κόσμου. Πόλις κειμένη ἐπάνω ὄρους δὲν δύναται νὰ κρυφθῆ. 15 17 Οὐδὲ ἀνάπτουσι λύχνον, καὶ θέτουσιν αὐτὸν ὑπὸ τὸν μόδιον, ἀλλ' ἐπὶ τὸν λυχνροστάτην, καὶ φέγγει εἰς πάστας τοὺς ἐν τῆ οἰκίᾳ. 16 Οὕτως ἂς λάμψη τὸ φῶς σας ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, 16 διὰ νὰ ἴδωσι τὰ καλὰ σας ἔεργα, 19 καὶ δοξάσωσι τὸν Πατέρα σας τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς.
 15 Μάρκ. 8' 18. Φιλίπ. β'. 12. 19 Ἰωάν. 1' 8. Κορ. Α'. 16 : ια'. 33.
 16 Παρ. 8' 18. Φιλίπ. β'. 12. 19 Ἰωάν. 1' 8. Κορ. Α'. 16 : ια'. 33.
 17 Μάρκ. 8' 21. Λουκ. η'. 16 : ια'. 33.
 18 Πιέρ. Α'. β'. 12. 19 Ἰωάν. 1' 8. Κορ. Α'. 16 : ια'. 33.
 19 Ἰωάν. 1' 8. Κορ. Α'. 16 : ια'. 33.

3 Ἡσα. ξα'. 2, 3. Λουκ. 5'. 21. Ἰωάν. 1'. 20. Κορ. Β'. α'. 7. Ἀποκ. κ'. 4. 4 ψαλ. λς'. 11. 5' Ρωμ. δ'. 13. 13. 6 Ἡσα. ρε'. 1 : ξε'. 13. 7 ψαλ. μα'. 1. 12 κεφ. 5'. 14. Μάρκ. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

5,4-16

- 4 Beati, qui lugent, quoniam ipsi consolabuntur.
 5 Beati mites, quoniam ipsi possidebunt terram.
 6 Beati, qui esuriunt et sitiunt iustitiam, quoniam ipsi saturabuntur.
 7 Beati misericordes, quia ipsi misericordiam consequentur.
 8 Beati mundo corde, quoniam ipsi Deum videbunt.
 9 Beati pacifici, quoniam filii Dei vocabuntur.
 10 Beati, qui persecutionem patiuntur propter iustitiam, quoniam ipsorum est regnum caelorum.
 11 Beati estis cum maledixerint vobis et persecuti vos fuerint et dixerint omne malum adversum vos, mentientes, propter me. 12 Gaudete et exultate, quoniam merces vestra copiosa est in caelis; sic enim persecuti sunt prophetae, qui fuerunt ante vos.

De sale terrae et de luce mundi: 5,13-16
 (L3: Mc 9,50 L 14,34s)

- 13 Vos estis sal terrae; quod si sal evanuerit, in quo salietur? Ad nihilum valet ultra, nisi ut mittatur foras et conculetur ab hominibus.
 14 Vos estis lux mundi. Non potest civitas abscondi supra montem posita; 15 neque accendunt lucernam et ponunt eam sub modio, sed super candelabrum, ut luceat omnibus, qui in domo sunt. 16 Sic luceat lux vestra coram hominibus, ut videant vestra bona opera et glorificent Patrem vestrum, qui in caelis est.

4 *hoc loco versum* 5 *habent* C W S • 5 *hoc loco versum* 4 *habent* C W S
 niam C W • 9 *quoniam] add.* ipsi W • 16 ~ *opera vestra bona* C

Is 61,2
Ps 37,11

4 Beati qui lugent: quoniam ipsi solamen recipient.

5 Beati qui sunt mites: quoniam ipsi terram haereditario jure obtinebunt.

18,33
Ps 24,3s

6 Beati qui esuriunt et sitiunt iustitiam: quoniam ipsi saturabuntur.

Ps 24,3s

7 Beati qui sunt misericordes: quoniam ipsis misericordia tribuetur.

1 P 3,14

8 Beati qui sunt mundi corde: quoniam ipsi Deum videbunt.

10,22 Act 5,41
1 P 4,14

9 Beati qui sunt pacifici: quoniam ipsi filii Dei vocabantur.

23,30
H 11,32-3810 Beati quos persequuntur *homines* iustitiae causa: quoniam ipsorum est regnum caelorum.11 Beati eritis quum vos convitiis affecerint, et persecuti fuerint, et mentientes dixerint quidvis mali adversus vos, propter me. Gaudete et exultate; quoniam merces vestra multa est in coelis: ita enim persecuti sunt prophetae qui *fuervunt* ante vos.

13 Vos estis sal terrae. Quod si sal infatuatus fuerit, quo salietur? ad nihil valet amplius, nisi ut abiciatur foras, et conculetur a quibusvis.

14 Vos estis lux mundi. Non potest urbs occultari supra montem posita. Neque accendunt lucernam, et ponunt eam subter modium, sed in candelabrum; et splendet omnibus qui sunt in domo. Ita splendet lux vestra coram hominibus, ut videant vestra bona opera, glorificentque Patrem illum vestrum qui *est* in coelis.E 5,8
1 Th 5,5
Mc 4,21
L 8,16; 11,33

15 Beati qui sunt mundi corde: quoniam ipsi Deum videbunt.

• 7 *quia] quo-*

4 *hoc loco versum* 5 *habent* C W S • 5 *hoc loco versum* 4 *habent* C W S
 niam C W • 9 *quoniam] add.* ipsi W • 16 ~ *opera vestra bona* C